

Відокремлений структурний підрозділ Морський фаховий коледж
Херсонської державної морської академії"
Бібліотека

Бібліографічний огляд

**У кожному дорослому живе дитина:
10 книжок для тих, кому трохи за 10**
*(До Міжнародного дня дитячої книги
та Всеукраїнського тижня дитячої книги)*

***"Кожна людина колись стане настільки дорослою,
що знову почне читати казки"***

Клайв С. Льюїс

2 квітня відзначається Міжнародний день дитячої книги. Це свято книг, дітей і дорослих. Магія дитячої книги – це не про магичні сюжети чи чарівні можливості їх персонажів. Це, в першу чергу, про суперсилу дитячої книги, що вона здатна здійснити на читача чи слухача. Це про можливість дитячої книги змінюватись з роками, ставати більш глибокою і філософською, мудрішою і ціннішою. Лише перечитавши дитячі книги у дорослому віці, ми зможемо відчути та посмакувати їх цінність та значимість, силу та магію.

Чи перечитували ви колись книжки, з якими познайомилися, коли були дитиною чи підлітком? Дивні відчуття, нові грані вже знайомої історії, неочікувані відкриття і надзвичайна, як для дитячої літератури, глибина підтекстів – усе це часом несподівано вириває на сторінках дитячої книжки. Чим доросліші стаємо і чим більше досвіду збираємо за плечима, тим глибше сприймаємо знайомі історії і тим більше віднаходимо відповідей на питання

сьогодення.

"Кожна людина колись стане настільки дорослою, що знову почне читати казки", – сказав відомий британський письменник Клайв Стейплз Льюїс. І це правда. Адже дитяча література – не лише для дітей і час від часу нам усім варто перечитувати її. Деякі дитячі книги несуть у собі стільки глибини і мудрості, що їх корисніше читати вже у дорослому віці. Сьогодні мова саме про такі твори.

До Міжнародного дня дитячої книги ділимося з вами добіркою дитячої літератури, яку варто перечитати й дорослим.

1. «Маленький принц», Антуан де Сент-Екзюпері

«Маленький принц» Антуана де Сент-Екзюпері – одна з найулюбленіших і найпопулярніших у світі книг. "Всі дорослі спочатку були дітьми, тільки мало хто з них про це пам'ятає", – говорить у присвяті до своєї казки "Маленький принц" Антуан де Сент-Екзюпері. Цим вступом до дитячого твору письменник неначе підкреслює, що він адресує його не тільки дітям, але й дорослим. Тому починаємо з найвідомішого недитячого твору для дітей.

Із 1943 року письменник Антуан де Сент-Екзюпері служив військовим льотчиком у французькій армії у Північній Африці. Ми знаємо історію про те, як він зазнав аварії над Лівійською пустелею. Це був переломний момент – своєрідний поріг смерті, адже могло здатися, що виходу немає. Доки він десять днів ремонтував свій літак, до нього навідувався маленький пустельний лис. Вони заприятелювали.

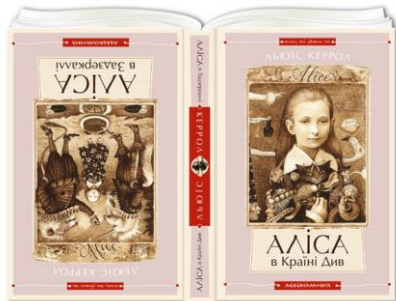
Згодом, після всього, коли вдалося вибратися та потрапити додому, Екзюпері написав свій найгеніальніший твір – казку «Маленький принц». Це зворушлива і мудра історія про маленького хлопчика, що потрапив на Землю з далекої зорі. Ця історія про найважливіші у житті речі: про дружбу і любов, про вірність і обов'язок, про Людину і людяність. По-дитячому наївна і навіть трохи дивна, насправді вона про дуже серйозне і вічне.

Книга ілюстрована малюнками самого автора цієї безсмертної казки, що вабить до себе і не лишає байдужим жодне людське серце.

Своєю сумною і мудрою притчею автор намагався захистити людяність і живий вогник у серцях людей. Дитинство і кохання – два острівці у світі дорослих людей, де ще можна знайти порятунок від байдужості й егоїзму, пихатості й марнославства. Варто лише не забувати таємницю єдиного на цілім світі лиса: «Лише серце добре бачить. Найголовнішого не побачиш очима».

«Маленький принц» – це «дитяча» книга для дорослих, в якій відкривається справжнє бачення світу.

2. «Аліса в Країні Див», Льюїс Керрол

«Пригоди Аліси в Країні Див» – дитячий роман-казка, який написав англійський професор математики Чарлз Лютвідж Доджсон (він же Льюїс Керрол) вже 160 років захоплює, дивує і надихає дітей та дорослих у всьому світі. Перекладена багатьма мовами, не раз екранізована, адаптована й безліч разів переказана, ця історія досі не втратила актуальності. Химерні пригоди, дивовижні істоти та несподівані повороти причаровують читачів і читачок покоління за поколінням. Варто лишень зазирнути у кролячу нору – і мандрівка Країною Див розпочнеться. З кожною сторінкою все дивуватіше й дивуватіше! «Яка користь з книжки, – подумала Аліса, – якщо в ній немає ні малюнків, ні розмов?». Першим ілюстратором книги був сам Керрол. «Пригоди Аліси під землею» він забезпечив 38 власними малюнками.

«Аліса в Країні Див» – ще одна казка, яку дуже легковажно приписали до дитячих творів і яка по-справжньому розкривається навіть не з другого прочитання. Дитина прочитає це не більше як історію дівчинки, який наснився сон, наче вона провалилася в кролячу нору, потрапила до Країни Див і мала там неймовірні пригоди й божевільні чаювання. Але для дорослого така поверховість неприпустима. Він муситиме дивитися глибше. Хоча Чеширський Кіт посперечався би: «Серйозне ставлення до будь-чого в цьому світі є фатальною помилкою».

Минуло 160 років від першої публікації цієї знаменитої книги, а вона й досі завойовує серця дорослих і дітей усіх країн.

«Аліса в Країні Див» – казка, яку ніколи не зайве перечитати, адже чим дорослішими стаємо, тим важче дивитися на все простіше. Згадайте про цю книгу коли вам здається, що весь ваш світ руйнується на очах та більше нічого неможливо змінити! Вона виведе вас із найглибшої депресії. та покаже: сенс життя насправді у простих речах: дбати про ближніх, мріяти, кохати, ставати кращим, та й просто жити щасливо...

3. «Книга джунглів», Редьярд Кіплінг.

«Книга Джунглів» – один з найвизначніших творів англійського письменника, лауреата Нобелівської премії з літератури Редьярда Кіплінга, який був уперше опублікований у 1894 році. Перше видання проілюстрував батько Редьярда, відомий художник Джон Кіплінг. З того часу книги Кіплінга видавалися у всьому світі, і їх супроводжували роботи багатьох першокласних художників.

Мудра і повчальна казка про «людське дитинча» Мауглі та його друзів полонила серця мільйонів читачів на всіх континентах, вона перекладена десятками мов; крилаті вислови й афоризми з книги часто використовують при поясненні того чи іншого вчинку людей.

Кіплінг добре знав індійський фольклор і черпав матеріал з глибокої скарбниці туземних казок і легенд. Крім того, автор сам творив свій власний фольклор і міфи про Індію.

Письменника турбують проблеми природи й цивілізації, Дивовижна історія маленького хлопчика, вихованого вовками, розкриває споконвічні закони природи, примушує замислитися над цінностями людського життя. Людське дитинча, опинившись у джунглях, не загинуло, бо знайшло вірних і надійних друзів; під опікою мудрих вихователів Мауглі засвоїв Закони Джунглів та не втратив найкращих людських якостей і залишився Людиною.

З огляду на сьогоднішній день, ця казка має викликати абсолютно певну думку. А саме – що людина, як найсильніша істота в світі, відповідає за цей світ.

4. «Хроніки Нарнії», Клайв С. Льюїс

Стародавні міфи, перекази, чарівні казки, дитячі враження і дорослі роздуми прекрасного англійського письменника Клайва Стейплза Льюїса лягли в основу семи повістей епопеї під назвою «Хроніки Нарнії». Вона стала однією з найвідоміших і найулюбленіших книг і дітей, і дорослих у всьому світі. В ній розповідається про пригоди дітей Пітера, Сьюзан, Едмунда і Люсі, яких відправили жити до літнього професора у старовинний будинок. Одного дня, коли діти бавилися у хованки, через шафу Люсі випадково потрапляє до іншої країни, Нарнії. І саме з тієї миті великі пригоди починаються...

Нарнія – незвичайна країна, де звірі можуть говорити, де плоди особливого дерева можуть зцілювати найсильніші недуги, де закони любові завжди сильніші, ніж закони зла. Одного разу потрапивши у неї крізь двері чарівної шафи, маленька Люсі Певенсі приводить туди своїх братів і сестру. І вони у різний спосіб повертатимуться туди знову і знову впродовж семи книжок-історій, то разом, то поодинці, мінятимуть на краще життя нарнійців і свої власні.

«Хроніки Нарнії» вміщують багато натяків на християнські ідеї в доступному для юного читача вигляді. На додаток до християнських тем, Льюїс брав персонажів з грецької і римської міфології і традиційних британських та ірландських казок. Серія дуже популярна, вона перекладена 41 мовою, існують теле- і кіноекранізації, радіопостановки, театральні постановки, відеоігри.

У 2022 році у видавництві «Клуб Сімейного Дозвілля» усі сім історій легендарного циклу про життя Нарнії вийшли під однією палітуркою з оригінальними ілюстраціями Пауліни Бейнс, створеними до першого видання. І це чудова нагода відчинити двері до цього казкового світу, зануритися у пригоди героїв і відновити свою віру у добро, щирість, справедливість і любов.

5. «Чарлі і шоколадна фабрика», Роальд Дал

Роальд Дал – всесвітньо відомий британський письменник норвезького походження, сценарист, автор книжок для дорослих і дітей, лауреат численних премій. Він написав багато дитячих казок та фантастичних історій. Його книгами досі зачитуються діти, підлітки та дорослі.

«Чарлі і шоколадна фабрика» – це чарівна історія про маленького хлопчика, якій вдалося підкорити серця мільйонів дітей та дорослих у всьому світі. Жив собі розумний і дуже добрий хлопчик, на ім'я

Чарлі. Його сім'я була дуже бідною, тому на день народження йому дарували єдиний подарунок – маленький шоколадний батончик. Але хлопчик мав добре серце, і тому з ним трапляється неймовірна пригода – він випадково отримує шанс потрапити до унікальної й загадкової шоколадної фабрики геніального кондитера Віллі Вонки. Власник фабрики солодощів влаштовує конкурс, переможці якого отримають довічний запас шоколаду. Щоб виграти, учасники мають пройти тур фабрикою й не порушити жодного правила. Ця пригода не залишить байдужими ні дітей, ні дорослих.

У 2024-му році книга Роальда Дала «Чарлі та шоколадна фабрика» святкувала 60-річний ювілей з часу першої публікації.

Ця відома на весь світ історія має три вдалі екранізації, кожна з яких варта вашої уваги. У екранізації 2005 році режисера Тіма Бертона у ролі Вонки – Джонні Депп. Одночасно з виходом фільму компанією Global Star Software була випущена однойменна комп'ютерна гра. Крім кіноверсій існує ряд мюзиклів і мультсеріалів.

Прочитати книгу «Чарлі і шоколадна фабрика» Роальда Дала варто всім, кому не вистачає в житті дивовижних і особливих історій, що змушують повірити в добро й дива знову. Не лише дітям, а й дорослим буде захопливо мандрувати лабіринтами найкращої фабрики Віллі Вонки й стежити за маленьким Чарлі, який опинився у світі своєї мрії.

6. «Полліанна», Елеонор Портер

«Полліанна» – світовий бестселер. американської письменниці Елеонор Портер, опублікований в 1913 році. Це зворушлива історія про дивовижну дівчинку, що після смерті батьків потрапила на виховання до своєї суворої тітки.

Головна героїня – руденька дівчинка Полліанна, якій, по-суті, нічому радіти у цьому житті. Але, володіючи вражаючою здатністю завжди і всюди, незважаючи на найгірші обставини, «грати в радість», робити це щиро і щедро, Полліанна зуміла вилікувати від нудьги, болю і похмурості всіх, хто з нею зустрівся.

Книга давно стала класикою дитячої літератури. За мотивами «Полліанни» в США та інших країнах знято кілька телесеріалів і фільмів, найвідоміші з яких фільми «Полліанна» 1920 року з Мері Пікфорд та «Полліанна» 1960 року компанії Disney, головну роль в якому виконала Гейлі Мілз.

Існує продовження книги «Полліанна дорослішає».

Книга «Полліанна» – найкращі ліки від депресії! Мільйони її фанатів щиро кажуть, що її благотворний вплив на їхнє життя у сто разів кращий, ніж численні лекції коучів та психологів на тему «Допоможи собі сам». Ця книга – наче сонячний промінчик у похмурий день; вона змусить вас і плакати, і сміятись,

Кожного, хто перегорне сторінки «Полліанни», вона зробить милосерднішим, вселить оптимізм у зневіреного. Прочитавши цю книгу, ви навчитеся грати в чудодійну гру «в радість» та помічати позитив навіть там, де його, здавалося б, і бути не може.

7. «Тореадори з Васюківки», *Всеволод Нестайко*.

Всеволод Нестайко – український письменник, автор пригодницьких книжок для дітей та підлітків, один із найпопулярніших дитячих авторів кінця ХХ – початку ХХІ століття. «Тореадори з Васюківки» – історія, яка принесла йому славу, вперше була видана у 1964 році.

Твори Всеволода Нестайка вирізняються яскравими персонажами, унікальним авторським гумором, захопливими подіями. У них він намагається повернутися назад у дитинство – догратися, досміятися, добешкетувати.

Герої найвеселішої повісті Всеволода Нестайка «Тореадори з Васюківки» Ява Рень і Павлуша Завгородній найзвичайнісінький день легко перетворюють на гостросюжетний фільм зі спецефектами. То влаштовують кориду на сільському вигоні, то копають на городі метро, то будують піраміду з кавунів (і хоронять у ній «фараона»), то оселяються на безлюдному острові, то «підкорюють» Київ і знімаються у кіно.

Ява і Павлуша вчать дітей і дорослих сприймати світ як веселу авантюру. Головне – не забувати йти по життю з посмішкою і вчасно підставляти дружнє плече.

Написана майже півстоліття тому, повість-трилогія досі не застаріла, не втратила живості і актуальності. Пригодами сільських хлопчаків досі зачитуються і їхні однолітки з найвіддаленіших куточків країни й великих міст, і дорослі, які хочуть пригадати, яким веселим, цікавим і неповторним може бути життя, коли ти дитина.

8. «Кульбабове вино», *Рей Бредбері*.

Рей Дуглас Бредбері – один із найвідоміших американських письменників, автор близько 800 літературних творів чи не всіх відомих жанрів:

оповідань, романів, віршів, есе, п'єс для театру і радіо, кіно- й телесценаріїв, лібрето опер та мюзиклів. У його творчості органічно поєднуються фантастика й реалізм, казка та достеменний факт, ностальгія за минулими літами й допитливий погляд у майбутнє.

«Кульбабове вино» – твір, який вирізняється серед літературної творчості Рея Бредбері особистими переживаннями письменника. Це багато в чому автобіографічна книга, події якої відбувається влітку 1928 року у вигаданому місті Грінтаун, штат Іллінойс. Разом із романами «Літо, прощай!» і «Насувається біда», «Кульбабове вино» представляє трилогію спогадів Бредбері про дитинство.

Як цікаво жити, коли тобі лише 12... Можна ночувати у дідовій вежі, бігати у тенісних туфлях, вести облік повсякденних подій і нових відкриттів, побачити справжню Машину щастя... Та найголовніше – приготувати з дідусем кульбабове вино. Адже те вино і є «спіймане і закорковане у пляшках літо».

Книга «Кульбабове вино» увійшла в золотий фонд світової літератури. Сторінки книги дихають далекими дитинно-безмежними спогадами: теплими, вічними, проте яких нам не спіймати ніколи. Це книжка, після читання якої просто виникає бажання знову жити, посміхатись. Це збірка легких, часом наївних і дуже добрих розповідей про мрії маленького хлопчика. Її можна перечитувати, щоб зарядитись позитивом і якнайкраще відчувати кожну мить життя. А зараз багатьом із нас просто необхідна ось така «доза позитиву». Тож радимо читати всім, незалежно від віку.

9. «Коли ще звірі говорили», Іван Франко

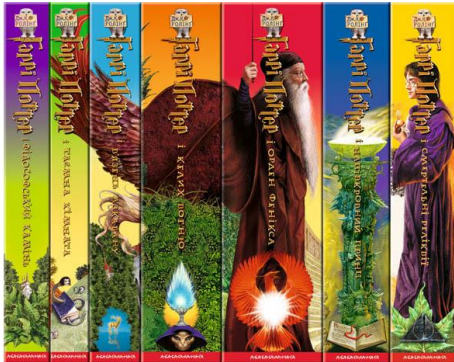

Що може бути краще за старі добрі українські казки – концентроване джерело народної мудрості! Саме народні казки стають найважливішими провідниками малюків у світ книжок. Вперше ми чуємо їх від батьків, у пам'яті залишаються окремі фрагменти й кольорові спалахи, потім дорослими відшукуємо на полиці давно забуту книжку і вже самі читаємо її своїм дітям –

коло замикається.

Багато поколінь вирости на дитячих творах Івана Франка. Кожна казка Франка цікава та оригінальна. У збірці «Коли ще звірі говорили» є розповідь про те, як віслюкові вдалося обдурити лева і видати себе за царя звірів, а ще згадується історія про те, як ракові вдалося обігнати лисицю і довести рудій, що її глузування стосовно його повільного пересування були даремними. Книга занурить вас у світ ностальгії та нагадає про дитинство. І хоча Франко писав казки для своїх дітей, ось уже понад століття «Фарбованим Лисом» та «Лисичкою-кумою» зачитується діти різних поколінь – від тих, які ще не мали телевізора, до тих, чиє життя вже неможливе без гаджетів.

10. «Гаррі Поттер» Джоан Ролінг

«Гаррі Поттер» – серія з семи фантастичних романів англійської письменниці Джоан Роулінг. У книгах розповідається про пригоди юного чарівника Гаррі Поттера і його друзів Герміону Грейнджер і Рона Візлі, які навчаються у Гогвортській школі чарів і чаклунства. Дія книг відбувається у Вигаданому всесвіті Гаррі Поттера.

Можливо, вам фантастично пощастило, і ви належите до покоління, яке зростало разом з Гаррі, Роном і Герміоною та роками чекало виходу нової книжки. Можливо, ви прочитали всю серію за кілька місяців. А може, ви ще не читали «Гаррі Поттера». І таким людям хочеться сказати одне: як же багато ви втратили і як багато насолоди чекає на вас попереду! Адже історія про хлопчика-чарівника цікава для дітей від 2 до 102.

Джоан Ролінг не просто витворила чарівний світ, наповнивши його заклинаннями, магічними перетвореннями, захопливими пригодами, випробуваннями й небезпеками. Вона створила посібник людяності, сміливості, самовідданості, найсправжнішої дружби і всеосяжної любові.

Якби розповісти, про що «Гаррі Поттер» у двох словах, це – про ЛЮБОВ: від любові до світу, тих, хто поруч, до найсильнішої – материнської

любові, яка й вберегла цього хлопчика і береже кожного з нас. «Не жалій мертвих, Гаррі. Жалій живих, а понад усе тих, що живуть без любові».

Скільки б років вам не було, скільки б разів ви не перечитували ці книжки, пам'ятайте: «У Гогвортсі завжди допоможуть тому, хто на це заслуговує!»

"Не годиться ставати дорослим, якщо не прочитав усіх дитячих книг. - це слова англійського письменника Олдоса Хакслі.

Дійсно, хороші дитячі книжки пишуться не тільки і не стільки для дітей. У них все по-справжньому: любов, дружба і чарівництво, тому дорослим теж дуже корисно читати й перечитувати їх. У нашому бібліографічному огляді зібрані саме такі книги, які з висоти свого віку, кожен прочитає по-новому

26.03. 2025 р.

Укладачі: Ганна ПРОКОПЧУК, завідувачка бібліотеки

Ірина МОСЕЙЧЕНКО, бібліотекар